

Dissabte, 26 de Febrer de 2005, aula 3.1 UB

Seminari 30

Fer Escola

Jaume Cela (mestre) i Juli Palou (professor UAB)

Ponència

S'ha de considerar l'escola com una xarxa, on allò important és l'articulació i la relació, però en la que no s'ha d'excloure l'existència d'individualitats que puguin actuar com a nusos de la xarxa. D'aquesta manera el projecte educatiu de cada mestre s'ha d'anar modificant en funció de les intencions dels altres, de les situacions que es creen... Parlar d'escola avui en dia és parlar d'allò que és inesperat; i aquells que ho viuen en primera persona són els mestres.

En aquest context d'incertesa hi ha la necessitat d'evitar falsos debats entorn el problema dels grups heterogenis; el desinterès dels pares i mares o les propostes transformadores de les dècades dels 70 i 80's, que ja no serveixen en el context actual.

En canvi, és important promoure des de l'escola que els alumnes desenvolupin al màxim les pròpies capacitats; superant així la idea de l'existència d'un llistó educatiu igual per a tots els alumnes. Es proposa, doncs, una escola amb mestres capaços de potenciar el cultiu de la imaginació que es considera la base de qualsevol acció humana.

D'aquesta manera es parla d'educar en la incertesa, ja que ens trobem en un món on als infants no se'ls responen les preguntes bàsiques -on viuràs? Què faràs? I que passarà amb tu quan moris?- En aquest sentit la crisi no és de l'educació, sinó del món, i per tant el que cal és parlar d'una educació en temps de crisi, i no de la crisi de l'educació.

Repasant els diferents moments de la història d'Europa; s'ha d'assenyalar que hi hagut períodes en que la posició davant el món era la incertesa i el dubte; com expressen els escrits de Montaigne, i d'altres en que la presa de posició fa impossible el dubte i la incertesa; es posa com a exemple la Guerra dels 30 anys, en la que tota Europa es troba dividida en dos blocs. En aquesta situació de confrontació apareix la

Teoria de l'Estat de Hobbes; amb el principi que "l'home és un llop per l'home", i que cal la creació d'un Leviatán, un Estat capaç de reprimir aquests impulsos. L'escola com a institució pública es crea en aquest moment, com a satèl·lit d'un Estat fort i centralitzat. Per tant la institució escolar respon a una estructura tancada i burocràtica.

Finalment, avui en dia es torna al valor d'allò que és concret i particular, a la incertesa, i des d'aquesta perspectiva calen institucions febles capaces d'adaptar-se constantment. Així doncs es proposen escoles autònomes, que defineixen un projecte però que són capaces d'adaptar-se; institucions que són fortes perquè són febles.